T072 BL 2 (143) Phi Yết Ma-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

PHI YEÁT MA Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba cuøng soáng moät truù xöù maø baát hoøa, tranh tuïng laãn nhau. Moät Tyø-kheo cöû toäi moät Tyø-kheo, noùi: - Toâi cöû toäi Tröôûng laõo! Hai Tyø-kheo cöû toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo cöû toäi nhieàu Tyø- kheo. Caùc Tyø-kheo ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba phaùt sinh vieäc phi phaùp. Vì sao moät ngöôøi maø laïi cöû toäi moät ngöôøi, hai ngöôøi cöû toäi hai ngöôøi, nhieàu ngöôøi cöû toäi nhieàu ngöôøi? Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Coù boán tröôøng hôïp yeát-ma. Boán tröôøng hôïp ñoù laø gì? Ñoù laø: 1. Yeát-ma nhö phaùp khoâng hoøa hôïp. 2. Yeát-ma nhö phaùp hoøa hôïp. 3. Yeát-ma phi phaùp hoøa hôïp. 4. Yeát-ma phi phaùp khoâng hoøa hôïp. (Toùm laïi coù caùc tröôøng hôïp nhö sau): Toân-ñaø-la-nan-ñaø; maøu môùi nhuoäm; cöû toäi ôû choã naøy, xaû toäi ôû choã khaùc; röøng khai nhaõn; ngoaïi ñaïo xuaát gia; heïn nhau; khoâng tónh töôûng; soâng Toâ Haø; giaûng ñöôøng Thieän Phaùp; töôùng quaân Sö Töû; nam nhi; ñoàng töû Ly-xa; boán ngöôøi hung aùc ñaùnh nhau; treân gaùc; dôøi ñaù; suoái nöôùc noùng; daâm nöõ; Tam baø ta; ñoøi daàu; ñi laáy thöùc aên; nuoâi beänh; moät mieáng thòt chim; moät mieáng thòt cuûa giaëc cöôùp; moät mieáng thòt heo; ñeán nhaø phuï nöõ; xay boät; chaên boø; boû vôï; ngôù ngaån; caùch vaùch; Boá-taùt; nöôùc nhò Toâ-tyø-la; gaïch; phaân; khaát thöïc; uaát truø. 1. Toân-ñaø-la-nan-ñaø: Khi Phaät an truù taïi thaønh Ba-la-naïi; luùc aáy Toân-ñaø-la-nan-ñaø ñang ôû taïi Tinh xaù Chæ-ñaø-la-keá-baùt; ñaàu ñeâm, cuoái ñeâm kinh haønh, ngoài thieàn. Saùng sôùm thaày thöùc daäy ngoài kieát giaø roài naèm nghieâng xuoáng ñeå thaân loä ra, nam caên cöông ra maø vaãn nguû khoâng hay. Luùc aáy, taïi thaønh Ba-la-naïi coù hai chò em coâ noï laøm ngheà maïi daâm, moät ngöôøi teân Gia Thi, moät ngöôøi teân Baùn Gia Thi, ban ñeâm ra ngoaøi thaønh ñeán laâm vieân cuøng hoan laïc vôùi caùc trang thanh nieân. Theá roài, saùng sôùm hoï trôû vaøo trong thaønh, nhaân ñi ngang qua choã Tyø-kheo Nan-ñaø, Baùn Gia Thi thaáy nam caên cuûa thaày cöông cöùng lieàn noùi vôùi chò: - Em muoán haønh daâm vôùi vò Tyø-kheo naøy, chò chôø em moät laùt. - Ñaây laø vò A-la-haùn ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, ngu si, khoâng coøn thích vieäc ñoù nöõa. Em khoâng nghe Toân-ñaø-la-nan-ñaø thuoäc doøng hoï Thích naøy ôû nhaø coù ngöôøi vôï ñeïp ñoan chaùnh maø thaày vaãn boû ñeå xuaát gia hay sao? - Khoâng phaûi vaäy! Nhöng chò haõy ñôïi em.

Theá laø coâ beøn ñi ñeán, leo leân mình Tyø-kheo laøm theo caùch cuûa theá tuïc. Tyø-kheo lieàn thöùc giaác, duøng chaân ñaïp cho moät ñaïp khieán coâ teù nhaøo xuoáng ñaát bò thöông naêm choã: Hai cuøi choû, hai ñaàu goái vaø traùn. Baùn Gia Thi lieàn ñöùng daäy phuûi buïi treân y phuïc, roài ñi ñeán choã chò, noùi vôùi chò: - Tyø-kheo laøm nhuïc em nhö vaäy ñoù. - Tröôùc ñaây chò khoâng baûo vôùi em roài sao, giôø coøn oaùn ai nöõa? Tyø-kheo taâm sinh nghi, beøn thuaät laïi söï vieäc aáy

vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo noùi: - Thaày ñaõ phaïm toäi Ba-la-di. - Toâi laø A-la-haùn khoâng coøn thaáy laïc thuù nöõa. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Tyø-kheo naøy ñaõ ñoaïn tröø xong tham duïc, saân haän, ngu si, laø baäc A-la-haùn, khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø Toân-ñaø-la-nan-ñaø. 2. Y phuïc môùi nhuoäm maøu: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù-veä, tuaàn töï khaát thöïc, roài ñeán moät nhaø kia. Ngöôøi ñaøn baø trong nhaø aáy maëc y phuïc môùi nhuoäm maøu, ngoài khoâng ñoan chaùnh ñeå loä thaân theå. Tyø-kheo thaáy theá, loøng duïc phaùt sinh, lieàn noùi: - Naøy chò em, troâng coâ ñoû quaù! - Thöa thaày, vì y phuïc naøy môùi nhuoäm maøu. Thaày Tyø-kheo aáy taâm sinh nghi, beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät hoûi thaày: - OÂng duøng baèng caùi taâm gì? - Baèng taâm tham duïc, baïch Theá Toân! - OÂng haõy nhôø moät Tyø-kheo ñeán hoûi ngöôøi phuï nöõ aáy xem coù hieåu yù oâng khoâng? Theá roài, vò Tyø-kheo söù giaû lieàn ñeán ñoù, hoûi: - Naøy chò em! Vöøa roài coù Tyø-kheo naøo ñeán ñaây khoâng? - Thöa coù! - Tyø-kheo aáy noùi nhöõng gì? - Toâi maëc y phuïc môùi nhuoäm vöøa ngoài thì vò aáy noùi: “Ñoû quaù”. Toâi baûo: “Ñuùng nhö thaày noùi vì y phuïc môùi nhuoäm maøu cho neân nhö theá”. Khi aáy, caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc ñoù ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu hoï hieåu nghóa maø khoâng hieåu aån yù thì phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Neáu hoï hieåu aån yù maø khoâng hieåu nghóa thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu hoï hieåu aån yù ñoàng thôøi hieåu nghóa, thì phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa.

Neáu hoï khoâng hieåu nghóa cuõng khoâng hieåu aån yù, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø y phuïc môùi nhuoäm maøu. 3. Bò cöû toäi ôû choã khaùc: Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ôû moät truù xöù bò Taêng laøm yeát-ma cöû toäi, theá roài, thaày ñi ñeán truù xöù khaùc, thöa vôùi Taêng nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi bò cöû toäi. Nay toâi ñaõ thöïc haønh phaùp tuøy thuaän, taâm ñaõ nhu hoøa, xin Taêng cho toâi phaùp yeát-ma xaû vieäc cöû toäi. Caùc Tyø-kheo beøn laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi cho thaày. Khi laøm xong, lieàn hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày vì vieäc gì maø bò cöû toäi? - Thöa Tröôûng laõo! Taêng ñaõ laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi cho toâi xong thì coøn hoûi chi nöõa?

Caùc Tyø-kheo ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Ñuùng nhö Tyø-kheo aáy noùi. Theá neân, khi Taêng laøm yeát-ma xaû vieäc cöû toäi thì tröôùc heát neân hoûi, neáu khoâng hoûi maø ñaõ xaû roài, thì khoâng neân hoûi laïi. Caùc oâng vì sao Taêng ôû nôi khaùc laøm yeát-ma cöû toäi maø Taêng ôû nôi naøy xaû toäi? Neáu Taêng ôû nôi khaùc laøm yeát-ma cöû toäi maø Taêng ôû nôi naøy xaû toäi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Tyø-kheo bò cöû toäi ñi ñeán nôi khaùc thì neân thöa nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi bò cöû toäi vaø ñaõ thöïc hieän phaùp tuøy thuaän, taâm ñaõ nhu hoøa, mong Taêng xaû vieäc cöû toäi cho toâi. Khi aáy, Taêng neân hoûi: - Tröôûng laõo! Thaày bò cöû toäi veà vieäc gì? Neáu ñaùp: - Toâi khoâng coù vieäc gì caû maø bò cöû toäi. Thì neân baûo: - Tröôûng laõo! Thaày khoâng coù vieäc gì maø bò cöû, vaäy ôû ñaây chuùng ta cuøng höôûng chung phaùp thöïc, vò

thöïc. Coøn neáu noùi: “Coù vieäc neân bò cöû”, thì Taêng neân baûo: - Tröôûng laõo! Thaày haõy trôû veà laïi nôi aáy ñeå Taêng xaû vieäc cöû toäi cho thaày. Neáu chuøa aáy Taêng ñaõ ñi vaéng heát, hoaëc ñaõ qua ñôøi, hoaëc laø thoâi tu, hoaëc ñi nôi khaùc, khoâng coøn vò Taêng naøo nöõa, thì neân hoûi: - Thaày phaïm vieäc gì maø bò cöû toäi? Neáu ñaùp: “Toâi vì vieäc aáy maø bò cöû toäi nhöng nay taâm ñaõ nhu hoøa, thaáy ñöôïc loãi laàm, ñaõ tuaân haønh phaùp tuøy thuaän”, thì neân xaû vieäc cöû toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø laøm yeát-ma cöû toäi ôû choã khaùc. 4. Röøng Khai Nhaõn: Khi Phaät chöa ngaên caám Tyø-kheo-ni ôû nôi hoang vaéng, Ñaïi-aùi-ñaïo Cuø-ñaøm-di cuøng vôùi naêm traêm Tyø-kheo-ni ngoài thieàn trong röøng Khai Nhaõn. Hoï thuoäc caùc doøng hoï Thích Ca, hoï Ma La, hoï Ly-xa xuaát gia, ñeàu laø nhöõng ngöôøi nöõ treû trung, ñoan chaùnh. Ñaàu ñeâm, caùc Tyø-kheo- ni aáy ñang ngoài thieàn thì bò ñaùm thanh nieân daâm ñaõng ñi ñeán ñònh xaâm phaïm tieát haïnh. Caùc Tyø-kheo-ni lieàn duøng thaàn tuùc ñeå chaïy thoaùt. Nöûa ñeâm, cuoái ñeâm, hoï cuõng trôû laïi ngoài thieàn vaø cuõng bò ñaùm thanh nieân kia ñeán quaáy nhieãu nhö tröôùc. Nhöõng ngöôøi khoâng nguû, lanh lôïi thì duøng

thaàn tuùc ñeå thoaùt thaân; coøn nhöõng ngöôøi nguû gaät, aùm ñoän thì bò boïn chuùng xaâm phaïm tieát haïnh; do theá taâm hoï sinh nghi ngôø (laø mình phaïm toäi). Caùc Tyø-kheo-ni khaùc beøn noùi vôùi caùc Tyø-kheo-ni aáy: - Caùc coâ ñaõ phaïm toäi Ba-la-di. - Toâi khoâng coù caûm giaùc thích thuù, toâi khoâng bieát coù toäi hay khoâng. Caùc Tyø-kheo-ni beøn ñem söï vieäc aáy noùi vôùi Ñaïi-aùi-ñaïo. Ñaïi-aùi- ñaïo laïi ñem nhaân duyeân aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: - Nhöõng ni A-la-haùn aáy ñaõ ñoaïn tröø tham duïc, saân haän, si meâ, khoâng caûm thoï duïc laïc neân khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø röøng Khai Nhaõn. 5. Ngoaïi ñaïo xuaát gia: Khi Phaät an truù taïi Tinh xaù cuûa doøng hoï Thích ôû Ca-duy-la-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc, lieàn khoaùc y vaøo thaønh Ca-duy- la-veä khaát thöïc. Thaày gaëp moät ngöôøi nöõ xuaát gia ngoaïi ñaïo teân Toân Ñaø Lôïi, treû trung, dung nhan ñoan chaùnh, khoaùc y môùi nhuoäm, moät tay caàm gaäy coù ba chaûng, moät tay caàm bình nöôùc ñang ñi tröôùc thaày treân ñöôøng phoá. Tyø-kheo thaáy theá, loøng duïc phaùt sinh, beøn ñi theo sau coâ ta. Luùc aáy coù moät con traâu caùi vöøa môùi sinh con, duøng söøng xuùc Tyø-kheo neùm leân treân ngöôøi nöõ, khieán taâm Tyø-kheo sinh nghi (laø mình phaïm toäi). Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo: - OÂng coù taâm gì? - Taâm tham duïc, baïch Theá Toân! - Khi bò söøng traâu huùc thì oâng coù taâm gì? - Taâm sôï haõi, baïch Theá Toân! - Heã khi coù taâm tham duïc thì khoâng coù taát caû sôï haõi, coøn khi coù taâm sôï haõi thì khoâng coù taâm tham duïc. Ñi theo sau ngöôøi nöõ vôùi taâm tham duïc thì moãi böôùc ñi phaïm moãi toäi Vieät-tyø-ni. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù laø tröôøng hôïp ngoaïi ñaïo xuaát gia. 6. Heïn nhau: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh Xaù-veä, tuaàn töï khaát thöïc. Khi thaày ñeán moät nhaø kia, coù moät ngöôøi phuï nöõ noùi vôùi thaày: - Naøy Tyø-kheo! Coù muoán laøm vieäc aáy thì ñeán

ñaây. - Pheùp taéc Tyø-kheo cuûa toâi khoâng ñöôïc laøm vieäc aáy. - Neáu thaày khoâng chòu laøm vieäc aáy thì toâi seõ laøm cho thaân mình bò thöông tích roài hoâ hoaùn leân: “Tyø-kheo cöôõng hieáp toâi”.

- Toâi phaûi veà laïi Tinh xaù roài môùi ñeán. - Thaày laø Sa-moân Thích töû khoâng neân noùi doái, ñaõ heïn thì phaûi ñeán. - Vaâng. Theá roài, Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn noùi: - Ñoù laø lôøi noùi phi phaùp, khoâng neân nghe, maø ñaõ nghe thì khoâng neân höùa, maø ñaõ höùa thì phaûi ñem nhieàu Tyø-kheo ñeán ñoù. Theá roài, thaày aáy daãn theo nhieàu Tyø-kheo ñeán ñoù, noùi nhö sau: - Naøy chò em! Chuùng toâi ñaõ ñeán. - Xin chaøo caùc thaày. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø heïn nhau. 7. Khoâng tónh töôûng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, coù moät Tyø-kheo ngoài moät mình döôùi goác caây quaùn töôûng veà khoâng tónh, roài töï noùi: “Ta ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn”. Caùc Tyø-kheo khaùc nghe thaày noùi nhö theá, lieàn noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Thaày khoâng thaät chöùng ñöôïc maø töï xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi, phaïm toäi Ba-la-di. - Thöa Tröôûng laõo! Toâi khoâng töï xöng mình ñöôïc phaùp hôn ngöôøi. Toâi ngoài döôùi goác caây quaùn töôûng veà phaùp khoâng tónh, roài noùi: “Ta ñaõ ñaéc A-la-haùn roài vaäy”. Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo aáy: - OÂng thaät söï khoâng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi maø töï xöng laø ñöôïc phaùp hôn ngöôøi phaûi khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng töï xöng ñöôïc phaùp hôn ngöôøi. Con ngoài moät mình döôùi goác caây quaùn töôûng veà phaùp khoâng tónh roài noùi: “Ta ñaõ ñaéc A-la-haùn”. - Ñoù laø pheùp quaùn töôûng veà khoâng tónh maø xöng laø phaùp hôn ngöôøi, phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø khoâng tónh töôûng. 8. Soâng Toâ Haø: Khi Phaät an truù taïi Tyø-xaù-ly, luùc caùc Tyø-kheo Taêng taäp hôïp taïi moät choã thì Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân noùi nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Khi toâi nhaäp ñònh Voâ saéc toâi nghe tieáng vaãy tai cuûa caùc con voi ñang uoáng nöôùc ôû soâng Toâ Haø. Caùc Tyø-kheo noùi:

- Khoâng theå coù chuyeän ñoù. Khi nhaäp ñònh Voâ saéc thì vöôït qua moïi saéc töôûng, laøm sao coøn nghe tieáng? Thaày noùi doái khoâng thaät, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Theá laø hoï taäp hoïp Tyø-kheo Taêng. Phaät duøng thaàn tuùc töø khoâng trung ñeán, bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? Caùc Tyø-kheo beøn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân, cho ñeán: noùi doái khoâng thaät, phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Muïc-lieân thöïc söï ñöôïc ñònh Voâ saéc, nhöng chöa bieát raønh töôùng xuaát nhaäp. Ñoù laø nghe khi xuaát ñònh chöù khoâng phaûi nghe khi nhaäp ñònh. Ñoaïn, Phaät quay sang noùi vôùi Muïc-lieân: - OÂng neân phaân bieät ñeå bieát moät caùch roõ raøng. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø soâng Toâ Haø. 9. Giaûng ñöôøng: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy caùc Tyø-kheo taäp hoïp taïi moät choã roài cuøng nhau baøn luaän: - Caây coät cuûa giaûng ñöôøng phaùp thieän naøy choáng ñôõ caây xaø nhaø phaûi khoâng? Toân giaû Muïc-lieân

noùi: - Choáng ñöõ xaø nhaø. Luùc aáy coù moät Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï noùi: - Khoâng choáng. Hoûi: - Khoâng choáng (caùch hôû) chöøng bao nhieâu? Ñaùp: - Chöøng moät maûy loâng. Caùc Tyø-kheo beøn sai moät Tyø-kheo coù thaàn tuùc ñeán quan saùt xem coù choáng hay khoâng choáng. Thaày xem xong, trôû veà noùi: - Khoâng choáng (caùch hôû). Hoûi: - Khoâng choáng chöøng bao nhieâu? Ñaùp: - Khoâng choáng chöøng moät maûy loâng. Caùc Tyø-kheo beøn noùi vôùi Muïc-lieân: - Thaày khoâng bieát coù choáng hay khoâng choáng, vì sao laïi noùi coù

choáng? Thaày noùi doái khoâng thaät, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi! Theá laø Taêng lieàn taäp hoïp, laøm yeát-ma cöû toäi. Khi aáy, Phaät duøng thaàn tuùc ñeán töø hö khoâng, Ngaøi bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân (cho ñeán) khoâng choáng maø noùi coù choáng, noùi doái khoâng thaät. Chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn hoûi Tyø-kheo chöa coù tuoåi haï: - Vì sao oâng bieát laø khoâng choáng? - Baïch Theá Toân! Con ñaõ coù laàn ngoài thieàn taïi giaûng ñöôøng Phaùp thieän aáy. Phaät lieàn noùi vôùi Ñaïi Muïc-lieân: - Vì sao oâng khoâng xem cho kyõ? OÂng haõy ñeán xem laïi cho ñuùng söï thaät. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø giaûng ñöôøng Phaùp thieän. 10. Töôùng quaân Sö Töû: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, luùc naøy, vua A-xaø-theá ñaõ coù oaùn thuø vôùi ngöôøi Ly-xa ôû thaønh Tyø-xaù-ly. Vua muoán ñem boán binh chuûng ñeán chinh phaït ngöôøi Ly-xa. Nghe tin quaân cuûa nhaø vua saép ñeán, töôùng quaân Sö Töû ngöôøi Tyø-xaù-ly lieàn ñi ñeán choã Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân, hoûi: - Thöa Toân giaû! Trong traän naøy ai thaéng, vua A-xaø-theá thaéng hay chuùng toâi thaéng? - Vua seõ thaéng. - Coù ñieàm gì baùo tröôùc chaêng? - Toâi thaáy phi nhaân cuûa hai nöôùc ñaùnh nhau maø phi nhaân cuûa vua thaéng cho neân vua cuõng seõ thaéng. Töôùng quaân Sö Töû nghe noùi theá, lieàn tuyeån moä ñöôïc naêm traêm trai traùng duõng maõnh trong nöôùc roài hoûi boïn hoï: - Chuùng ta neân laøm keû phi tröôïng phu maø cheát, hay neân laøm keû tröôïng phu xoâng vaøo haàm löûa ñeå maø soáng? - Neân laøm keû tröôïng phu maø soáng, laïi coøn cöùu vôùt ñöôïc quyeát thuoäc. Khi aáy, vua A-xaø-theá nghe Ñaïi Muïc-lieân noùi nhö vaäy neân khoâng sôï, chaäm raõi töø töø thuaän theo doøng nöôùc soâng Haèng tieán quaân leân. Töôùng quaân Sö Töû beøn ñem quaân mai phuïc ñaùnh baát ngôø khi chöa xaùp traän neân ñaïi phaù ñöôïc quaân giaëc. Vì bò baát ngôø, khoâng coù quaân cöùu vieän, vua A- xaø-theá vöôït hieåm nguy, thoaùt cheát, moät mình moät ngöïa trôû veà nöôùc, beøn cheâ traùch Muïc-lieân:

- Vì Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân maø khieán cho vieäc nöôùc cuûa ta bò nghieâng ngöûa. Khi töôùng quaân Sö Töû ngöôøi Ly-xa thuoäc Tyø-xaù-ly phaù ñöôïc quaân ñòch roài, hoan hyû noùi nhö sau: - Muïc-lieân khuûng boá ta, vì theá maø ta ñöôïc thaéng lôïi lôùn, tuy laø lôøi noùi khoâng ñuùng, nhöng ta raát mang ôn lôøi noùi hö doái aáy. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo nghe vua A-xaø-theá töùc giaän ngöôøi Ly-xa, laïi oaùn haän Muïc-lieân, beøn baøn nhau: - Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân khoâng bieát ai thaéng, ai

baïi, maø laïi noùi doái khoâng thaät. Theá roài, Tyø-kheo Taêng taäp hôïp ñònh laøm yeát-ma cöû toäi Muïc-lieân. Phaät lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán, tuy bieát nhöng Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø- kheo: - Caùc oâng ñònh laøm vieäc gì ñaáy? - Baïch Theá Toân! Ñaïi Muïc-lieân, cho ñeán noùi doái khoâng thaät. Chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. - Muïc-lieân thaáy tröôùc maø khoâng thaáy sau. Ñoaïn, Phaät baûo Muïc-lieân: - OÂng neân xem xeùt cho kyõ. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp töôùng quaân Sö Töû. 11. Nam nhi: Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, luùc aáy Ñaïi Muïc-lieân coù ngöôøi ñaøn-vieät quen bieát, baø vôï oâng ñang mang thai, beøn hoûi thaày: - Thöa thaày toâi sinh con trai hay con gaùi? - Sinh con trai. Baø hoûi ñeán ba laàn nhö vaäy, thaày ñeàu baûo laø sinh con trai. Nhöng sau khi sinh ra laïi laø con gaùi; baø meï aáy beøn oaùn traùch: - Muïc-lieân suoát ñôøi ñeàu noùi doái, noùi sinh con trai maø laø sinh con gaùi, chæ vì muoán laøm cho ngöôøi ta vui loøng maø noùi nhö theá. Caùc Tyø-kheo nghe nhö vaäy, thaéc maéc: - Vì sao Toân giaû Ñaïi Muïc-lieân khoâng kheùo phaân bieät maø laïi noùi doái, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Lieàn taäp hôïp Tyø-kheo Taêng. Phaät beøn duøng thaàn tuùc ñi ñeán, tuy bieát maø vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñònh laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Ñaïi Muïc-lieân... noùi doái, khoâng thaät, chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 603

- Muïc-lieân thaáy tröôùc ñaây laø con trai maø khoâng thaáy trung gian, vì Daï xoa Di Toá laøm ñaûo loän: nhaø caàn con gaùi thì ñem cho con trai, nhaø caàn con trai thì ñem cho con gaùi. Ñoaïn Phaät baûo ngöôøi aáy: - Ngöôi haõy ñeán noùi vôùi nhaø kia nhö sau: Ñöùc Theá Toân daïy raèng con gaùi laø cuûa baø, con trai laø cuûa toâi. Hoï lieàn ñeán ñoù thöông löôïng vaø cuoái cuøng ñaõ ñoàng yù trao ñoåi cho nhau. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp con trai. 12. Ñoàng töû Ly-xa: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, ñeán giôø khaát thöïc, Ngaøi khoaùc y, caàm baùt cuøng vôùi nhieàu Tyø-kheo vaøo thaønh Tyø-xaù-ly khaát thöïc. Baáy giôø, coù ñoàng töû Ly-xa ñang ôû treân gaùc vui chôi vôùi naêm traêm kyõ nöõ. Phaät töø xa troâng thaáy beøn mæm cöôøi. Caùc Tyø-kheo lieàn hoûi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù duyeân côù gì maø Theá Toân mæm cöôøi? - Sau baûy ngaøy nöõa, ngöôøi naøy seõ meänh chung vaø rôi xuoáng ñòa nguïc. A-nan lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Coù phöông phaùp gì laøm cho oâng ta khoûi rôi vaøo ñòa nguïc khoâng? - Neáu ngöôøi naøy xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Nhö Lai thì seõ thoaùt ñöôïc. Naøy A-nan! OÂng haõy ñeán giaùo hoùa ngöôøi aáy, khuyeân oâng ta xuaát gia. A-nan lieàn vaâng lôøi Phaät daïy ñeán ñoù khuyeân baûo, vaø chung cuoäc oâng ta ñaõ xuaát gia. Phaät laïi caên daën A-nan: - OÂng haõy baûo caùc Tyø-kheo phaûi baûo hoä ngöôøi naøy chôù ñeå phaïm giôùi maø mang toäi naëng. Luùc aáy, caùc Tyø-kheo vaâng giaùo chæ, beøn ñöa Tyø-kheo naøy vaøo ôû trong moät phoøng, roài khoùa cöûa ngoaøi laïi. Theá laø Tyø-kheo naøy meänh chung vì bò nhieãm gioù ñoäc. Khi aáy, thaân nhaân cuûa Tyø-kheo naøy ñeán thaáy thaày ñaõ meänh chung, loøng raát ñau thöông. Phaät beøn vì hoï, ñoïc keä: Neáu ngöôøi traêm ngaøn naêm, Cuùng döôøng traêm La haùn. Khoâng baèng trong moät ñeâm, Xuaát gia tu phaïm haïnh. Nöông

nhôø phöôùc baùo naøy, Ñöôïc rôøi khoûi saùu traêm Saùu ngaøn saùu möôi naêm,

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 604

Khoå naõo trong ba ñöôøng. Luùc aáy, taâm cuûa Tyø-kheo ñoùng cöûa sinh nghi ngôø, hoái haän, lieàn ñem söï vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng caùi taâm gì khi khoùa cöûa? - Baïch Theá Toân! Duøng caùi taâm lôïi ích vì sôï thaày aáy phaïm giôùi maéc phaûi toäi naëng. - Vì oâng ñoùng cöûa beân ngoaøi neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù laø tröôøng hôïp ñoàng töû Ly-xa. 13. Boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám: Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, coù boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám muoán ñi xuaát gia, cuøng vaøo cöûa thaønh Tyø-xaù-ly. Boãng hoï gaëp laïi keû thuø cuõ. Ngay luùc aáy, thaáy ngöôøi giöõ cöûa thaønh coù caây cung, theá laø moät ngöôøi lieàn caàm cung, moät ngöôøi giöông cung, moät ngöôøi baén maø keû thuø khoâng cheát. Ngöôøi thöù tö beøn baén, thì keû thuø cheát lieàn. Trong tröôøng hôïp moät ngöôøi baén cheát, moät ngöôøi baén khoâng cheát thì khoâng neân ñoä hai ngöôøi naøy xuaát gia. Neáu hoï ñaõ xuaát gia thì neân ñuoåi ñi. Trong tröôøng hôïp naøy moät ngöôøi caàm cung, moät ngöôøi giöông cung khoâng neân ñoä hai ngöôøi naøy xuaát gia. Neáu ñaõ ñoä hoï xuaát gia thì neân ñeå yeân. Sau ñoù, neáu hoï laøm aùc thì phaûi ñuoåi ñi. Noùi chung, nhöõng keû hung aùc nhö vaäy khoâng neân ñoä xuaát gia. Neáu ai ñoä hoï xuaát gia thoï cuï tuùc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø boán ngöôøi boû vieäc ñaùnh ñaám. 14. Tröôøng hôïp ôû treân gaùc: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù moät Tyø-kheo thaønh töïu pheùp quaùn baát tònh, chaùn ngaùn caùi thaân neân töø treân gaùc nhaûy xuoáng ñaát töï vaãn. Nhaèm luùc aáy ôû döôùi ñaát coù hai cha con ngöôøi kia ñang ñan soït tre. Thaày nhaûy xuoáng nhaèm ngay treân ngöôøi cha, khieán oâng ta cheát lieàn. Theá laø ngöôøi con beøn loâi Tyø-kheo ñeán choã nhaø vua, noùi nhö sau: - Taâu ñaïi vöông! Vì Tyø-kheo naøy gieát cha toâi. Vua lieàn hoûi Tyø-kheo: - Toân giaû laø ngöôøi xuaát gia, vì sao laïi gieát ngöôøi? - Thöa ñaïi vöông! Toâi nhaøm chaùn caùi thaân naøy neân töø treân gaùc nhaûy xuoáng ñaát, rôi nhaèm treân mình cha cuûa ngöôøi naøy, söï thaät laø nhö vaäy. Nghe theá vua beøn ra leänh thaû Tyø-kheo ñi. Ngöôøi con thaáy theá oaùn traùch, noùi: - Taâu ñaïi vöông! Vì sao keû saùt nhaân maø khoâng hoûi toäi? Nhaø vua lieàn duøng phöông tieän kheùo leùo ñeå giaûi toûa taâm yù cuûa anh ta, beøn truyeàn leänh:

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 29 605

- Ngöôi haõy trôû veà laïi treân gaùc, baûo Tyø-kheo ñöùng döôùi ñaát roài ngöôi nhaûy xuoáng treân mình Tyø-kheo aáy gieát cheát oâng ta ñeå traû thuø cho cha mình. Ngöôøi aáy vì yeâu quyù taùnh maïng mình neân khoâng daùm töï nhaûy xuoáng. Luùc aáy taâm Tyø-kheo sinh hoaøi nghi beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät hoûi thaày: - OÂng duøng caùi taâm gì khi nhaûy xuoáng? - Baïch Theá Toân! Vì con chaùn caùi thaân naøy. - Naøy Tyø-kheo! OÂng khoâng nhìn ôû döôùi tröôùc maø töï nhaûy xuoáng neân phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp ôû treân gaùc. 15. Dôøi ñaù: Khi

Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù hai cha con oâng giaø kia xuaát gia, roài cuøng nhau leân noùi Kyø-xaø-quaät. Ngöôøi con ñi tröôùc, thaáy giöõa ñöôøng coù ñaù, beøn suy nghó: “Ta phaûi doïn con ñöôøng cho saïch khieán loái ñi phaúng phiu khoâng chöôùng ngaïi ñeå deã daøng ñi leân”, lieàn dôøi nhöõng hoøn ñaù. Nhöng khoâng may, hoøn ñaù rôùt laên truùng ngöôøi cha, khieán oâng ta cheát lieàn. Ngöôøi con trong loøng aûo naõo, sinh hoaøi nghi, nghó: “Ta ñaõ laøm hai vieäc khoâng lôïi ích: gieát ngöôøi, gieát cha”. Nghó theá thaày beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng taâm gì ñeå dôøi ñaù? - Baïch Theá Toân! Vì con muoán doïn ñöôøng cho thoâng ñeå cha ñi ñöôïc deã daøng. - Dôøi ñaù ôû giöõa ñöôøng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø dôøi ñaù. 16. Suoái nöôùc noùng: Khi Phaät an truù taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø ôû thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo vaøo suoái nöôùc noùng taém röûa thì taâm duïc sinh khôûi, nam caên cöû ñoäng chaïm vôùi nöôùc lieàn bò xuaát tinh. Do ñoù, taâm thaày sinh nghi, hoái haän, beøn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn hoûi thaày: - OÂng duøng taâm gì khi taém? - Baïch Theá Toân! Taâm tham duïc. - OÂng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp suoái nöôùc noùng. 17. Daâm nöõ: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy coù thaày Tyø-kheo ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc. Khi

thaày ñeán moät nhaø daâm nöõ, coâ naøy môøi moïc: - Naøy Tyø-kheo! Vaøo ñaây cuøng laøm vieäc aáy. - Ñöùc Theá Toân cheá giôùi khoâng cho laøm vieäc ñoù. - Toâi bieát Theá Toân cheá giôùi khoâng cho haønh daâm, nhöng oâng haõy haønh daâm ôû trong (aâm hoä) roài xuaát tinh ôû ngoaøi. Tyø-kheo beøn cuøng vôùi coâ ta haønh daâm, roài taâm sinh nghi ngôø, hoái haän, lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät lieàn daïy: - Neáu haønh daâm trong aâm hoä roài xuaát tinh beân ngoaøi, hoaëc thuû daâm beân ngoaøi roài xuaát tinh beân trong, hoaëc haønh daâm beân trong roài xuaát tinh beân trong, neáu chaïm vaøo moät maûy may thaäm chí nhö haït meø, thì phaïm toäi Ba-la-di. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni. Ñoù goïi laø tröôøng hôïp daâm nöõ. 18. Tam-baø-tha: Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, luùc aáy Toân giaû Taát-laêng-giaø- baø-tha ñang soáng taïi trong thoân. Ñeán giôø thaày beøn khoaùc y, caàm baùt tuaàn töï ñi khaát thöïc. Khi ñöôïc thöùc aên roài, thaày beøn ñi vaøo nhaø moät muïc ñoàng thoï trai, thì coù moät ngöôøi con gaùi ñeán beân thaày khoùc loùc. Thaày lieàn hoûi coâ ta: - Vì côù gì maø con khoùc? - Thöa thaày! Hoâm nay laø ngaøy leã hoäi, moïi ngöôøi ñeàu ñi tham döï vui veû, chæ coù mình con laø khoâng coù y phuïc neân khoâng ñöôïc ñi, thì laøm sao maø khoâng khoùc? Khi aáy, Toân giaû beøn hoùa ra caùc loaïi y phuïc ñöôïc trang ñieåm ñuû thöù chaâu baùu anh laïc, vaøng baïc roài cho coâ. Khi ñöôïc y phuïc, coâ ta lieàn ñi döï leã hoäi... Vua nghe theá, beøn goïi coâ ta ñeán hoûi: - Ngöôøi ñöôïc loaïi anh laïc quyù baùu naøy ôû ñaâu vaäy? - Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha cho toâi. Vua lieàn goïi Tyø-kheo ñeán, hoûi: - Toân giaû ñöôïc thöù kim loaïi quyù giaù naøy ôû ñaâu maø treân ñôøi naøy khoâng coù? Tyø-kheo beøn caàm tích tröôïng ñaäp vaøo vaùch, vaøo

giöôøng thì taát caû ñeàu hoùa thaønh vaøng, roài noùi nhö sau: - Thuû-ñaø-la, do ñaâu maø ñöôïc vaøng? Chính laø do theá naøy ñaây. Vua lieàn noùi: - Thaày coù ñaïi thaàn tuùc, thoâi haõy trôû veà. Ñoàng thôøi cho coâ gaùi chaên traâu trôû veà nhaø luoân. Caùc Tyø-kheo nghe thaáy vieäc Taát-laêng-giaø-baø-tha hieån hieän linh dò vaø coâ gaùi chaên traâu bò baét neân quyeát ñònh laøm yeát-ma cöû toäi, beøn taäp

hôïp Tyø-kheo Taêng. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán. Tuy bieát, Ngaøi vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Taát-laêng-giaø-baø-tha hieån hieän linh dò v.v... vaø coâ gaùi chaên traâu bò baét. Phaät lieàn hoûi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - Coù thaät oâng hieån hieän linh dò khieán cho coâ gaùi chaên traâu bò baét khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng coá yù hieån hieän linh dò ñeå coâ gaùi chaên traâu bò baét, con chæ vì loøng töø maø thoâi. Ñoaïn, Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: - Vì ñoù laø ñaïi thaàn tuùc cuûa Taát-laêng-giaø-baø-tha neân khoâng coù toäi. Nhö theá laø heát phaàn Tyø-ni. Laïi nöõa, khi Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha ôû taïi thoân xoùm, töï mình toâ phoøng ôû. Khi vua Bình-sa ñeán, thaáy Toân giaû töï toâ phoøng ôû beøn hoûi thaày: - Thaày ñang laøm gì ñoù? - Thuû-ñaø-la! Toâi ñang toâ phoøng ôû. - Thaày khoâng coù ngöôøi ñeå sai baûo sao? Toâi seõ cung caáp ngöôøi laøm vöôøn cho thaày. - Khoâng caàn ñaâu, Thuû-ñaø-la. Vua ngoû yù ñeán ba laàn nhöng thaày vaãn töø choái khoâng nhaän. Nhöõng ngöôøi trong thoân nghe theá, beøn ñeán choã thaày caàu xin: - Thöa thaày! Thaày nhaän chuùng con laøm ngöôøi laøm vöôøn, chuùng con seõ phuïc dòch cho thaày. - Neáu taát caû caùc ngöôi coù theå thoï trì naêm giôùi thì ta seõ nhaän. - Chuùng con coù theå thoï trì. Theá laø thaày nhaän hoï, roài cho taát caû thoï naêm giôùi vaø baét trì trai, tu ñöùc. Nhôø vaäy xoùm laøng trôû neân giaøu coù thònh vöôïng, nhöng roài bò boïn giaëc cöôùp töø ngoaøi ñeán cöôùp boùc ñaøn baø con gaùi vaø taøi vaät. Khi aáy, ngöôøi trong thoân beøn ñeán thöa vôùi thaày: - Thöa thaày! Giaëc cöôùp ñeán cöôùp con trai, con gaùi, tieàn baïc cuûa chuùng toâi chæ trong moät ngaøy maø heát saïch. Toân giaû Taát-laêng-giaø-baø-tha lieàn nhaäp ñònh töø bi, thaáy boïn cöôùp ñang xua ñuoåi nhöõng ngöôøi kia ñi, beøn noùi vôùi chuùng: - Naøy Thuû-ñaø-la! Vì sao caùc ngöôi laïi cöôùp ngöôøi laøm vöôøn cuûa ta? Töùc thì hoùa ra moät caùi haàm lôùn khieán nhöõng ngöôøi laøm vöôøn ôû beân

naøy bôø coøn ñaùm cöôùp ôû beân kia bôø, roài noùi: - Naøy Thuû-ñaø-la! Caùc ngöôi haõy ñi ñi. Caùc Tyø-kheo nghe theá beøn noùi nhö sau: - Taát-laêng-giaø-baø-tha chính laø keû cöôùp laïi ñi cöôùp keû cöôùp, caàn phaûi laøm yeát-ma cöû toäi. Theá roài, Tyø-kheo Taêng taäp hôïp, kieåm ñieåm vieäc naøy. Khi aáy, Theá Toân lieàn duøng thaàn tuùc ñi ñeán. Tuy bieát Phaät vaãn hoûi caùc Tyø-kheo: - Caùc oâng ñang laøm gì ñoù? - Baïch Theá Toân! Taát-laêng-giaø-baø-tha chính laø keû cöôùp, laïi ñi cöôùp keû cöôùp, chuùng con ñònh laøm yeát-ma cöû toäi. Phaät lieàn hoûi Taát-laêng-giaø-baø-tha: - OÂng coù vieäc ñoù thaät khoâng? - Baïch Theá Toân! Con khoâng phaûi laø keû cöôùp maø laïi ñi cöôùp keû cöôùp. Chæ vì daân chuùng trong thoân ñeán khoùc loùc baùo tin cho con neân con vì loøng töø maø laøm nhö vaäy. -

Ñoù laø ñaïi thaàn tuùc, khoâng coù toäi. Nhö vaäy laø heát phaàn Tyø-ni.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.